

Prædiken af Morten Munch
Tekst: Luk 21,25-36
2. s. i advent / 4. dec. 2016

INDSTILLING AF HJERTETS KOMPAS

Advent er længslernes tid

"Gud, efter dig længes", sådan synger salmedigteren Sthen i Ingemanns bearbejdning.

Adventstiden er en tid til at mærke efter, i *hvilken retning* vores længsel går, og hvad vi egentlig venter på. For vi mennesker venter på noget, vi har orienteringspunkter - uden altid at være klar over det.

Advent er en tid til at indstille hjertets kompas.

"Søg det, du søger, men ikke der, hvor du søger", sådan sagde kirkefaderen Augustin. Han tolker menneskets forskelligartede og vidtfavnende søgen efter mening i alt muligt og umuligt som et udslag af en dybereliggende søgen efter Gud.

Hvor denne længsel efter noget mere kommer fra, vil man få forskellige svar på, alt efter om man spørger psykologien, biologien eller noget tredje.

Det kristne svar hænger sammen med menneskets skabelse i Guds billede, der indebærer, at vi er skabt til fælleskab med Gud. Kun i Gud når menneskehjertet sin egentlige bestemmelse.

Gud efterlod noget af sig selv i os som tegn på, at vi hører sammen - et vandmærke der ikke viskes bort, uanset hvad vi finder på af udflugter og alverdens forsøg på at erstatte Gud med noget andet.

Bedre økonomie vilkår, mere sundhed, højnet anerkendelse på jobbet, større tryk, mere fritid, harmoni i relationer, bedre underholdning – det har alt sammen i varierende grad sin gode begrundelse.

Men det matcher ikke det aller inderste vandmærke og stiller ikke den inderste tørst.

Kroppens helt grundlæggende erfaring af sult og tørst er som et *ydre* spejl af hjertets *indre* og ligeså basale sult og tørst efter det guddommelige, efter mening og kærlighed.

Gud, efter dig jeg længes.

Og hvis jeg ikke længes, kan jeg måske længes efter at længes; længes efter at kunne mærke livet og opleve mig sandt forbundet med mine medskabninger, mig selv og livets Skaber.

Æblet falder ikke langt fra stammen. Vi er ikke faldet længere væk fra Gud, end at vi stadig drages mod ham, men vi er dog blevet væk på en sådan måde, at vi ikke selv kan finde tilbage.

Derfor blev det jul – Gud kom selv til os for at vise os, at vi hører til hos ham, som et æble der hører til på stammen via grenen for at have varigt frugtbærende liv.

Gudsordets tyngdelov

Vi har brug for et fæstepunkt til det skaberord, der virker som en åndelig tyngdelov og holder os fast i kærligheden, håbet og troen.

Forståelsen af den fysiske tyngdelov er blevet revideret i flere omgange. Newton var en af de første, der beskrev tyngdeloven, og Einstein tilførte begrebet en ny forståelse med teorien om, at tyngdeloven får selve verdensrummet til at krumme. For nylig trak det overskrifter, at ny forskning arbejder på at opnå mere indsigt i tyngdelovens virkning, som kunne indeholde hemmeligheden til at forstå universets opståen.

I dagens tekst siger Jesus, at himlens kræfter skal rystes; om tyngdekraften også vil blive påvirket med deraf følgende uorden skal jeg ikke kunne sige.

Den påvirkning af sol, måne og stjerner og havets mægtige element, som Jesus refererer til, kan både forstås billedligt og mere konkret. Men rystelser er det.

Der kommer ifølge Jesu ord en tid, hvor det skal stå klart, at verden ingen fremtid har uden Gud, og at Guds ord er den stærkeste tyngdelov, mere bestandigt end tilværelsens fysiske elementer.

At jorden, som vi kender den i dag, ikke vil vare ved, har man alle dage sagt. Og nu siger videnskaben det også.

Det nye i Jesu ord er, at rystelserne finder sted for at give plads til noget nyt; som en afklædning før en iklædning. Dåbens rytme af død og opstandelse skal udvides til det kosmiske plan.

De gode nyheder i Jesu ord er, at endetidens fødselsveer ender med en fødsel, en verdensgenfødsel, identisk med gudsrigets komme.

Jeg var for nylig på Moesgaard Museum med min familie. I et af udstillingslokalerne var man i bogstavelig forstand på gyngende grund; gulvet følte som bevægelig mosegrund. Det var meget effektfuldt lavet.

Mennesket er på gyngende grund uden Gud; det er budskabet i de tegn, der varslers Gudsrigets komme. Samtidig tilbydes vi et underlag, der er langt fastere end alt det, som ellers anses for at være denne tilværelses grundvolde.

Vi tilbydes at bygge på Kristus som klippen i alle forandringer. Hans ord er myndigt som den indre tyngdekraft i alt eksisterende, hemmeligheden bag altet.

Når Gud i dommen gør det krogede lige og bringer retfærdigheden for en dag, kan det, der har rod i os selv, ikke bestå. Men det barmhjertige og helende gudsord stiller sig mellem os og undergangen, så der skabes overgang og indgang til den store genoprettelse.

Det løftede hoved

Derfor skal vi også om lidt synge med Grundtvig: Rejs op dit hoved, al kristenhed, opløft dit øje, slå ej det ned.

Det gengiver Jesu ord i teksten i dag: *Når disse ting begynder at ske, så ret jer op og løft jeres hoved, for jeres forløsning nærmer sig.*

Advent er ikke først og fremmest tiden til at have hovedet begravet i Magasins julekatalog. Det er der ikke noget galt i. Men kirkens adventstekster er som et vækkende trompetsignal, der skal få os til at løfte hovedet væk fra vor egen navle, op til Gud og ud til vor næste.

I salmens fjerde vers gives den væsentligste begrundelse for, at vi frit kan løfte hovedet: Du ved din dommer har ført din sag og fra sig selv den vundet.

Det løftede hoved bæres oppe af tilgivelsens og nyskabelsens ord fra Gud. Det bæres oppe af håbet om opstandelsen. Det bæres oppe af Åndens nærvær som et pant på det kommende fredsrige.

Det løftede hoved ser livet i perspektiv af Guds fremtid. Det kigger ikke ned i frygt for det kommende eller i opslugthed af det kortsigtede med selvet som horisont.

Det løftede hoved modvirker den sløvende effekt fra dagliglivets bekymringer, som Jesus advarer imod.

Det løftede hoved handler om at være beredt, ikke forberedt.

Forberedt kan man blive ved at samle endnu mere, af det man klynger sig til i denne verden. Beredt bliver man ved at give slip på det, der binder: Alle bekymringerne, ønsket om kontrol, bestræbelser efter egen vinding.

Beredthed er modtagelighed for det overraskende nye i gudsrigets kald til at give livet væk, til at være ødsel med kærlig opmærksomhed.

Indstilling af hjertets kompas

Vi kan læse teksterne i advent som et opråb til carpe diem, grib dagen. Vi griber imidlertid ikke dagen ved at reducere alt til nuet, så nuet overbelastes.

Vi skal have fortid og fremtid med os som vigtige ledsagere i nutiden.

Vi er som kristne bestemt af Menneskesønnens indgang i tiden, hans selvhengivelse i lidelse og død, og hans forventede komme i herlighed. Det giver tyngde og retning til nuet. Det giver et nærvær, der er større end os selv.

Her kan vi få indstillet hjertets kompas efter det blivende, fremfor det svindende. *Så bliver da tro, håb og kærlighed, siger Paulus – disse tre, og størst af dem er kærligheden.*

I hvilken retning går vores længsel? Hvad venter vi på? Det er godt at vente på Herren og være orienteret mod det lys, der kommer fra ham.

Sætningen "Gud, efter dig jeg længes" kan være en god rejsefører i adventstiden, hvadenten vi genkender os i den eller ej. Den kan kalde på det, der er – eller på det der ikke er.

Med Paulus' ord er Gud den, der "kalder på det, der ikke er til, så det bliver til" (Rom 4,17) – han er den, der gør de døde levende – han er længslernes inderste årsag og derfor også deres sande opfyldelse.

Amen.